

ELBIR

ELEKTRONIKUS LAKOSSÁGI BŰNMEGELŐZÉSI INFORMÁCIÓS RENDSZER OKTATÁSI HÍRLEVÉL 2012. JANUÁR

IFJÚSÁGVÉDELMI ŐRJÁRAT MISKOLCON

I. Az őrjárat szükségessége, szervezése

A Miskolci Családsegítő Szolgálat Regionális Módszertani Központ és Gyermejköléti Szolgálat Megyei Módszertani Központ, a B-A-Z Megyei Rendőr- Főkapitányság Bűnmegeelőzési Osztálya, a Miskolci Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya, a B-A-Z. Megyei Kormányhivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége bevonásával 2011-ben is folytatta a már sikeres ifjúságvédelmi őrjáratot Miskolc város területén.

Megyénk és ezen belül is Miskolc város bűnügyi helyzetének elemzése, valamint az előző évek tapasztalatai alapján megállapítható, hogy Miskolc város közterületein, forgalmasabb utcáin, parkjaiban, különösen a nagyobb bevásárló és szórakoztató központokban jelentősen megnövekedett azon fiatalok száma, akik magatartásukkal testi, lelki, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésüket veszélyeztetik.

A csavargás, áruházakban, közterületeken történő bandázás olyan viselkedési formák, amelyek magukban hordozzák a kriminalizálódás veszélyét.

Az iskolakerülő magatartás rendszeressé válása súlyosan veszélyezteti a gyermek értelmi, érzelmi fejlődését, így a probléma kezelése mindenképp szükséges.

Az iskolakerülő magatartáson kívül beszélnünk kell az iskolaidőn túl jelentkező, általános, sajnos már megszokottá váló jelenségről, azaz a magatartásukkal önmagukat veszélyeztető, szabadidejüket nem életkori sajátosságaiknak megfelelően töltő fiatalok tömeges jelenlétéről Miskolc közterületein, valamint elsősorban a felnőttek számára nyitva álló vendéglátóhelyeken és azok környékein.

Az akció célja az iskolakerülésnek, egészségkárosító szerek fogyasztásának, koldulásnak, kéregetésnek, bűncselekmények elkövetésének, áldozattá válásnak a megeelőzése, megakadályozása.

Az őrjárat 2011-ben is havonta 5 munkanapon működött, így biztosítva a folyamatos jelenlétet a városban.

2010. évi statisztika

2011. évi statisztika

Σ	563	Σ	386
Fiú	316	Fiú	204
Lány	247	Lány	182
0-13 év	39	0-13 év	37
14-18 év	524	14-18 év	349
Miskolc	197	Miskolc	152
Vidék	366	Vidék	234
Iskolakerülés gyanúja	351	Iskolakerülés gyanúja	194
Dohánytermék-fogyasztás	200	Dohánytermék-fogyasztás	145
Szeszesital-fogyasztás	65	Szeszesital-fogyasztás	55
Gondozási helyről önkényes távozás	5	Gondozási helyről önkényes távozás	3
Koldulás, kéregetés	2	Koldulás, kéregetés	5
Visszaélés kábítószerrel	2	Visszaélés kábítószerrel	0
Kukázás	2	Kukázás	2
Szerencsejáték	0	Szerencsejáték	2

Az ellenőrzött tanulók száma a 2010-es évhez viszonyítva -36,7 %-os csökkenést mutat. Ennek okai között megemlíthető, hogy a fiatalok és az oktatási intézmények körében is ismeretté vált a szolgálat működése. A tanulók elmondják kortársaiknak a családsegítő szolgálat és a rendőrség szakembereivel történő találkozás, beszélgetés tapasztalatait, ezzel kvázi „kortárs segítőként” hozzájárulnak prevenciók tevékenységünk sikeréhez.

II. Az őrjárat törvényi háttere

A szolgálatellátás során elsősorban a családsegítő szolgálat jogosultságai kerülnek kihasználásra, a rendőri jelenlét az igazoltatás és adatkezelés szempontjából fontos.

Az őrjáratban a családsegítő szolgálat két főállású utcai szociális munkás munkatársa vesz részt, akik a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: R.) szerint végzik tevékenységüket:

„7/A. § (1) Az utcai és lakótelepi szociális munka célja

a) a magatartásával testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, a szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermek speciális segítése,

b) a lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek felkutatása, lakóhelyére történő visszakerülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése.

(2) A gyermekjóléti központ az érintett gyermekek lakókörnyezetében, az általuk látogatott bevásárlóközpontokban vagy a saját szolgálatában szervezi a gyermekeknek szóló, beilleszkedésüket, szabad idejük hasznos eltöltését segítő programokat. A gyermekjóléti központ a programokba lehetőség szerint a gyermek családját is bevonja.”

A családsegítő szolgálat koordinátori funkcióval bír a gyermek – az iskola – és a helyi gyermekvédelmi rendszer (gyermekjóléti szolgálat, jegyzői gyámhatóság) között, hiszen a gyermekkel kapcsolatos információk e szervezetnél összpontosulnak.

Az R. 14. § (3) bekezdés a) pontja alapján a gyermekjóléti szolgálat a gyermekek veszélyeztetettségét észlelő- és jelzőrendszert működtet. A Gyvt. 17. § (1) bekezdés szerint a nevelési-oktatási intézmény a jelzőrendszer tagja, a gyermekekkel kapcsolatos információkkal segíti a jelzőrendszeri munkát. Ugyanezen § (3) bekezdése szerint a „...*meghatározott személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni*”. A Gyvt. 17. § (4)-(5) bekezdése 2009. szept. 01-jétől szankcionálja, ha a meghatározott személy vagy szerv alkalmazottja a jelzési vagy együttműködési kötelezettségének nem tesz eleget.

III. A tevékenység együttműködési rendszere, jelzések, intézkedések

A tevékenységüket nagyban segíti, hogy 2009-ben a szolgálat a miskolci középiskolákkal együttműködési megállapodást kötött a gyors és kölcsönös információcsere érdekében. A megállapodás alapján az utcai szociális munkások a helyszíni intézkedést követően e-mailben megkeresik az érintett oktatási intézményt, az alábbi kérdésekkel:

- 1./ az intézkedés időpontjában a gyermeknek volt-e tankötelezettségből adódó elfoglaltsága,
- 2./ amennyiben igen, hogyan igazolta a tanuló a mulasztását,
- 3./ a tanévben mennyi igazolatlan mulasztása van,
- 4./ az Iskola élt-e megkereséssel a gyermek lakóhelye szerint területileg illetékes gyermekjóléti szolgálat és/vagy jegyző felé,
- 5./ ha igen, milyen választ kapott a fenti szervektől,
- 6./ az Iskola által fontosnak ítélt egyéb információ (pl. a gyermek családi körülménye, magatartása, tanulmányi előmenetele, iskolalátogatási szokása, stb.).

Az utcai szociális munkás az iskola által adott információk tükrében, a szülő írásbeli értesítése mellett dönt az adekvát gyermekvédelmi intézkedés megtételéről.

Ez a tevékenység azért is fontos, mivel a 2010/2011-es tanév munkájában változást hozott az Országgyűlés azon döntése, hogy a gyermekek után járó **családi pótlék** (iskoláztatási támogatás) **kifizetését a tankötelezettség teljesítéséhez köti**. Amennyiben az igazolatlan iskolai mulasztások száma az 50 órát eléri, a gyermeket a település jegyzője gyámhatósági eljárás során védelembe veszi és a részére a támogatást természetben nyújtja, amelynek felhasználására a gyermekvédelmi rendszer fokozottan odafigyel.

Természetesen változatlan maradt a gyámhatósági eljárás mellett párhuzamosan alkalmazandó jogkövetkezmény is, miszerint 10 óra igazolatlan mulasztás után a jegyző szabálysértési hatósági eljárás során a közoktatás rendjét megzavaró szabálysértést ötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújthatja.

Lényeges eleme az őrzésnek a B-A-Z. Megyei Kormányhivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelőségének a bevonása, mivel a felnövekvő ifjúságot a felnőttekkel egyenértékű fogyasztói piacnak tekinti a kereskedelem és a vendéglátóipar. A hatósággal történő együttműködést kizárólag prevenciós célzatú, célunk az egészségkárosítószer-fogyasztó magatartás kialakulásának megelőzése, amely akkor válhat eredményessé, ha az adott magatartást mindkét oldalról kezeljük (a kereskedőt/vendéglátót fogyasztóvédelmi; a gyermeket gyermekvédelmi / szociális / pedagógiai eszközökkel). Az intézmények közötti együttműködés biztosítja a prevenció hatékonyságát.

A program sikerességére való tekintettel az Edelényi Rendőrkapitányság illetékességi területén is bevezetésre került az ifjúságvédelmi őrjárat. A szolgálatot a kapitányság járőrei látták el a családsegítő szolgálatok családgondozóival, valamint a helyi önkormányzat jegyzője által delegált szakemberekkel. Az őrjárat során iskolai időben (8-12 óráig, vagy 9-13 óráig) a közterületeken és nyilvános helyeken ellenőrizték az iskolákból távollévő fiatalokat, őket elszámoltatták és szükség esetén az iskola vagy jegyző felé jelzéssel éltek.

A megvalósításra a kapitányság belügyminisztériumi pályázaton nyert támogatást használta fel.

IV. Tapasztalatok, tervek

Az érintett szervek országos szintű egyedülálló összefogásával szeretnénk megvalósítani:

- a fiatalok iskolai közösségbe való visszavezetését, mivel az iskola által közvetített társadalmi normák megelőzhetik a fiatalok kriminalizálódását,
- a rendszeres iskolalátogatást, aminek köszönhetően a jövőben majd nagyobb eséllyel tudnak megjelenni a munkaerőpiacon, mert elkerülik az aluliskolázottság problematikáját, épül a feladat- és felelősségtudatuk, stb.,
- az egészséges életmódra nevelést, az egészségkárosító szerek fogyasztásának hiánypótló ellenőrzésével.

Terveink között szerepel a kapcsolatfelvétel az iskola és háziorvosi szolgálattal a „lógós” tanulók orvosi igazolással történő ellátásának megakadályozása végett.

Házi orvosok jelzése alapján került előtérbe az a jelenség, hogy az iskolai idő alatt közterületen ellenőrzött tanuló délután betegsége hivatkozva keresi fel orvosát. Egyes orvosok kérése, hogy feléjük is jelezzük a tanulók igazoltatását. A rendszer kidolgozása folyamatban van.

Tapasztalatunk szerint az iskolai szüneteket, hosszú hétvégéket követően jóval nagyobb számban találkozhatunk csavargó diákokkal, akik a pihenésüket önkényesen meghosszabbítják és az első napokban nem mennek iskolába. A program eredményét bemutató táblázatból is kitűnik, hogy iskolaidőben is csökken az intézkedés alá vont kiskorúak száma. Ennek részben oka, hogy az őrjárat ismertté vált és ez visszatartó erő, másrészt az ellenőrzés kikerülése érdekében rejtettebb helyekre, vendéglátó egységekbe húzódnak vissza, hanyagolva a plázákat, bevásárló helyeket.

A szolgálatszervezésnél a tapasztalatokat figyelembe vesszük és felkutatjuk az új csoportképző helyeket.

Nyáridőben, iskolai szünetekben az ellenőrzés fokozottan kiterjed a lakóhelyekre, ahol a koldulás és a kukázás vont maga után gyermekvédelmi intézkedéseket.

Ez a jövőorientált ifjúságvédelmi munka segítheti az ifjú generáció egészséges testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, majdani társadalmi helytállását.

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
BŰNÜGYI IGAZGATÓSÁG
BŰNMEGELŐZÉSI OSZTÁLY

☎ 3501 Miskolc, Zsolcai kapu 32. Pf.:161
 ☎ (46) 514-500/23-27, fax: 27-37

